

Մ Ե Կ Ն Ա Բ Ա Ն ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ 2019 թ. ՎԱՐՉԱԿԱՆ
ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ԵՎ ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

1. Ապարարի պահպանման ծախսեր 7,009,453.8 հազ. ՀՀ դրամ

Աշխատավարձ և նրան հավասարեցված միջոցներ՝ 6,026,316.0 հազ. ՀՀ դրամ

Աշխատավարձի և նրան հավասարեցված միջոցների հաշվարկը կատարվում է ելնելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ կետի «գ» ենթակետի պահանջներից, համաձայն որի ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների աշխատավարձի միջինը պետք է համապատասխանի ՀՀ բանկային համակարգի միջին աշխատավարձին: 2019 թվականի համար առևտրային բանկերը կանխատեսել են **761 հազ. ՀՀ դրամ** միջին աշխատավարձ: ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների միջին աշխատավարձը 2018 թվականի թվականի նկատմամբ չի փոփոխվել և պլանավորվել է **621.5 հազ. ՀՀ դրամ**:

2019թ համար հաշվարկները կատարվել են 808 աշխատատեղի համար՝ 2018 թվականի 815 աշխատակցի փոխարեն, արդյունքում 2019 թվականի համար աշխատավարձ և նրան հավասարեցված միջոցներ հոդվածը նախորդ տարվա նկատմամբ նվազել է 1 տոկոսով:

Կենտրոնական բանկի սոցիալական ապահովության այլ ծախսեր՝ 420,500.0 հազ. ՀՀ դրամ:

Գումարը նախատեսված է ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների սոցիալական փաթեթի՝ այդ թվում առողջության ապահովագրության ծախսերը հոգալու համար:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. նկատմամբ նվազել է 0,5 %:

Անձնակազմի գործուղում՝ 434,375.5 հազ. ՀՀ դրամ:

Առաջնորդվելով ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին օրենքով սահմանված հիմնական նպատակների՝ գների կայունության և ֆինանսական կայունության ապահովման, ինչպես նաև 2018-2020թթ ռազմավարությամբ սահմանված խնդիրների իրականացման անհրաժեշտությամբ և Կենտրոնական բանկի խնդիրների իրականացման գործընթացում յուրաքանչյուր աշխատակցի արդյունավետ գործունեությունն ապահովելու խնդրով՝ Կենտրոնական բանկը կարևորում է կենտրոնական բանկում սովորելու մշակույթի ձևավորումը, հետազոտական կարողությունների ձևավորումն ու զարգացումը, քաղաքականության մշակման և վերլուծական ունակությունների զարգացումը, ֆինանսական ոլորտում կրթված մասնագետներ ունենալը,

աշխատակիցների շարունակական ուսուցումն ու զարգացումը, և մարտահրավերներին դիմակայելու պատրաստվածությունը:

2019թ ընթացքում Կենտրոնական բանկը նախատեսում է կազմակերպել վերապատրաստման ծրագրեր (վերապատրաստման ծրագրերը կազմակերպվում են տարբեր՝ թե ֆինանսական և թե ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից, և դրանց որոշ մասը ենթադրում է որոշակի մասնակցության վճար), այդ թվում՝ ուսուցողական և փորձի փոխանակման այցեր, ինչպես ՀՀ տարածքում, այնպես էլ արտասահմանում:

Այսպիսով, 2019թ-ին նախատեսվում է կազմակերպել թվով 150 վերապատրաստման ծրագիր (այդ թվում՝ ուսուցողական այցեր, ստանդարտ և նպատակային դասընթացներ), որոնց կմասնակցի մոտ 190 աշխատակից: Վերապատրաստման դասընթացները և փորձի փոխանակման նպատակով կազմակերպվելիք ուսուցողական այցերն ուղղված են լինելու հմտությունների զարգացմանը, ԿԲ նպատակների փոխազդեցության տեսանկյունից հետևյալ ուղղություններով գիտելիքների խորացմանը.

դրամավարկային մոդելների ծրագրային բարելավում, տվյալների բազայի ստեղծում, փոխանցման մեխանիզմների վերլուծություն, DSGE մոդելներ, ֆինանսական կայունությունը նկարագրող ցուցանիշների հաշվարկ, դոլարայնացման մակարդակի հետերոգենություն, կոնսոլիդացված, մակրոպրոդեցիալ վերահսկողություն, կրիպտոարժույթների ռիսկայնության վերլուծություն, ֆինանսական համակարգում մրցակցության կարգավորում, պարտադիր ապահովագրության վերահսկողություն, բանկերի բիզնես մոդելի վերլուծություն, ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության ներդրման աշխատանքների իրականացում, պահուստների կառավարման նոր գործիքներ, սպառողների շահերի պաշտպանություն եւ ֆինանսական հասանելիություն, նոր շարքի թղթադրամների թողարկման հետ կապված աշխատանքներ, կիբերանվտանգության հիմնախնդիրների ուսումնասիրություն, հանրության հետ հաղորդակցման նոր PR գործիքների ուսումնասիրություն:

Բացի այդ, Կենտրոնական բանկն անդամակցելով որոշակի միջազգային կառույցների (Եվրախորհրդի ՄԱՆԻՎԱԼ կոմիտե, ֆինանսական հետախուզության մարմինների Էգմոնտ խումբ, ԱՄՀ, ՀԲ, Ֆինանսական ներթափանցման ալյանս, սպառողների պաշտպանության ցանց, Միջպետական բանկ, IORWG, AFI) և լինելով ԱՊՀ-ի և ԵԱՀԿ-ի անդամ պետությունների արժույթային, ապահովագրության և արժեթղթերի շուկայի կարգավորման պետական մարմինների խորհրդի անդամ, ուղղակի պարտավորություններ ունի ապահովել ներկայացուցչություն վերոնշյալ կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվելիք համաժողովներին, տարեկան հանդիպումներին: Վերը նշված ներկայացուցչական հանդիպումների քանակը վերջին տարիներին աճել է, և ակնկալվում է, որ այդ միտումը հաջորդ տարի կպահպանվի:

Անդրադառնալով գործուղման ծախսերի հաշվարկի մեթոդաբանությանը՝ հարկ է նշել, որ գործուղման ծախսերն իրականացվում են համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում գործող կարգի

և գործուղման նորմերի: Ինչպես և նախորդ տարի, 2019թ. ևս այս հոդվածում նախատեսված միջոցների պլանավորման հաշվարկի հիմքում ընկած է հետևյալ տրամաբանությունը՝ վերապատրաստման դասընթացների միջին տևողությունը 5 օր է, որի դեպքում աշխատակիցը, գործող կարգի շրջանակներում, մեկնում է դասընթացը սկսելուց մեկ օր առաջ և վերադառնում դասընթացի ավարտին հաջորդող օրը՝ ստանալով համապատասխան օրերի կացության վճարը և ճանապարհածախսը:

Վերոգրյալ և այլ չնախատեսված գործուղումների կազմակերպման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկի ծախսերի նախահաշվում արտաքին վերապատրաստումների համար պլանավորվել է 373,450.7 հազ. դրամ:

2019թ. ընթացքում ՀՀ տարածքում ուսուցման և վերապատրաստման ծախսերի համար պլանավորվել է 60,924.8 հազ. դրամ:

Կենտրոնական բանկում շարունակում է գործել միջազգային մասնագիտական որակավորման հավաստագրերի ստացման և գիտելիքի շարունակական փոխանցման պահանջը, որը ենթադրում է աշխատակիցների կողմից համապատասխան դասընթացներին մասնակցություն, քննությունների հանձնում, իսկ որակավորում ունեցող աշխատակիցների դեպքում՝ դրանք պահպանելու նպատակով մասնակցություն որոշակի վերապատրաստման դասընթացների:

1. Պլանավորված ծախսերի մյուս մասը պայմանավորված է Սյունիքի, Գորիսի ՏԴԿ-ներ ԿԲ աշխատակիցների գործուղումներով, ինչպես նաև Դիլիջանի ուսումնահետազոտական կենտրոնում միջազգային հեղինակավոր կառույցների հետ համագործակցության շրջանակում իրականացվող տարբեր

տարածաշրջանային կոնֆերանսներին և միջազգային սեմինարներին Կենտրոնական բանկի աշխատակիցների մասնակցությամբ:

2 Կարևորելով երիտասարդ մասնագետների զարգացումը, ինչպես նաև աշխատանքային խնդիրներն արդյունավետ իրականացնելու համար պահանջվող հիմնարար հմտությունների (վերլուծելու ունակություն, հաղորդակցվելու կարողություն, ներկայացման հմտություն, բանակցելու ունակություն, թիմային աշխատանք և այլն) և ղեկավարման հմտությունների զարգացման, օտար լեզուների իմացության կատարելագործման անհրաժեշտությունը՝ կենտրոնական բանկը որոշակի ծախսեր է պլանավորել նաև այս նպատակով՝ ՀՀ տարածքում առկա ուսումնական հաստատություններում և տեղի մասնագետների ներգրավմամբ ուսուցման և վերապատրաստման ծրագրերին ԿԲ աշխատակիցների մասնակցությունն ապահովելու նկատառումով:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. նկատմամբ չի փոփոխվել:

Ներկայացուցչական ծախսեր՝ 54,218.3 հազ. ՀՀ դրամ

Նախատեսվում են մի շարք միջազգային պատվիրակությունների ընդունելություններ, օտարերկրյա բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների այցեր՝ համատեղ ծրագրեր իրականացնելու վերաբերյալ քննարկումների և բանակցությունների նպատակով:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. նկատմամբ չի փոփոխվել:

Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում՝ 74,044.0 հազ. ՀՀ դրամ

2019թ.-ին ՀՀ ԿԲ-ում կշահագործվի 32 ավտոմեքենա: Հաշվարկները կատարվել են հիմք ընդունելով վառելիքի շուկայական գները և 2018թ. ՀՀ ԿԲ կողմից վառելիքի ձեռք բերման և ավտոմեքենաների տեխսպասարկման համար կնքված պայմանագրերը:

• Ծառայողական փոխադրամիջոցների սպասարկում 27,648.0 հազ ՀՀ դրամ

Հաշվի առնելով 2017թ. և 2018թ. I կիսամյակում ավտոմեքենաների սպասարկման համար կատարված ծախսերը, 2019թ. ծառայողական փոխադրամիջոցների սպասարկման համար նախատեսվող գումարը մեկ ավտոմեքենայի համար նախատեսվել է ամսական միջինը 72,000 ՀՀ դրամ, որի տարեկան ամբողջական գումարը կկազմի 27,648.0 հազ. դրամ

$$32 \text{ ավտոմեքենա} \times 72,000 \text{ հազ} \times 12 \text{ ամիս} = 27,648.0 \text{ հազ. ՀՀ դրամ}$$

• Վառելանյութ 44,396.0 հազ ՀՀ դրամ

Հիմք ընդունելով վառելիքի ընթացիկ գները և տարվա ընթացքում գների տատանումները, 2019թ վառելանյութի՝ բենզինի, 1 լիտրի համար կանխատեսվել է 450.0 ՀՀ դրամ, իսկ դիզ. վառելիքի 1 լիտրի գինը՝ 400.0 ՀՀ դրամ:

ՀՀ ԿԲ շահագործվող թվով 32 ավտոմեքենաներից բենզինով են աշխատում թվով 24-ը:

ՀՀ կենտրոնական բանկի ներքին կարգերի համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկում նախատեսվում է սպառել մոտ **69,760 լ բենզին**, որի գինը **450 դրամով** հաշվելու դեպքում կենտրոնական բանկի բենզինի տարեկան ծախսը 2019թ կկազմի **31,392.0 հազ ՀՀ դրամ:**

ՀՀ կենտրոնական բանկի ներքին կարգերի համաձայն, տարեկան ծախսվում է մոտ **25,480լ դիզ. վառելիք**, որի գինը **400 դրամով** հաշվելու դեպքում կենտրոնական բանկի դիզ.վառելիքի տարեկան ծախսը կկազմի՝ **10,192.0 ՀՀ հազ դրամ:**

Նավթամթերք (յուղ) ձեռք բերելու համար 2019թ. նախատեսվում է **2,812.0 ՀՀ հազ դրամ:**

Քսայուղեր ձեռք բերելու համար 2019թ. նախատեսվում է 2,432,000 ՀՀ դրամ: Հաշվարկը կատարվել է շահագործվող 32 ավտոմեքենայի համար տարեկան 4 անգամ յուղ փոխելու՝ 1 անգամը 19.000 դրամ արժեքով (կիսասինթետիկ 10x40 ստանդարտներին համապատասխան յուղի շուկայական արժեքը 5լ համար կազմում է մոտ 19,000 ՀՀ դրամ):

Կենտրոնական բանկում շահագործվող ավտոմեքենաների ավտոմատ փոխանցման տուփերի փոխարինման համար անհրաժեշտ է 100լ յուղ, 1 Լ ի արժեքը կազմում է 3,800 ՀՀ դրամ, ընդամենը՝ 380,000 ՀՀ դրամ:

- **Այլ տրանսպորտային ծախսեր 2,000.0 ՀՀ հազ դրամ**

Այս գումարը նախատեսվում է ավտոմեքենաների տեխնիկական զննման, ՊետԱվտոՏեսչության հետ կապված և այլ հնարավոր ծախսերի իրականացման նպատակով:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. նկատմամբ չի փոխվել:

2. Լրացրվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր՝ 60,627.7 հազ. ՀՀ դրամ

Հաշվի առնելով **տեղական մամուլում** հայտարարությունների ծավալը և հաճախականության աճի հնարավորությունը, հայտարարությունների հրապարակման համար նախատեսվում է **7,000.0 հազ դրամ:**

Կենտրոնական բանկի կողմից տարբեր թերթերում տպագրում էն ԿԲ հաշվեկշիռները, արտաքին պահուստների մասին տեղեկատվությունը, թափուր աշխատատեղերի և ձեռքբերման մրցույթների մասին հայտարարությունները:

Այս հոդվածում ներառված են նաև ինտերնետային կայքերում հայտարարությունների տեղադրման ծախսերը:

ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Հայաստանի բանկային համակարգի վերաբերյալ տեղեկատվության արտասահմանյան հրատարակություններում տեղադրելու նպատակով, նախատեսվում է **500.0 հազ ՀՀ դրամ:**

Ընդհանուր գումարը 2018թ. նկատմամբ մնացել է անփոփոխ:

Գրականության ձեռքբերման համար պլանավորվել է **9,427.7 հազ ՀՀ դրամ**

Այս հոդվածի հետ կապված ծախսերը 2018թ նկատմամբ նվազել է 6 % :

Ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրության համար պլանավորվել է **10,500.0 հազ ՀՀ դրամ**: Գումարը նախատեսվում է Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական, ներքաղաքական, ինչպես նաև միջազգային նորություններին իրազեկ լինելու նպատակով. Հայաստանում հրատարակվող՝ տնտեսական և տարբեր քաղաքական ուղղվածություն ունեցող մի շարք թերթերի, ինչպես նաև ֆինանսաբանկային տեղեկատվություն պարունակող ռուսական, բրիտանական, ամերիկյան, հայաստանյան պարբերականների բաժանորդագրության համար: 2019 թ. շարունակվելու են մի շարք արտասահմանյան մասնագիտական ամսագրերի բաժանորդագրությունները, ինչպես նաև նախատեսվում է մի քանի նոր ամսագրերի բաժանորդագրություն:

Լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռք բերման համար պլանավորվել է **6,500.0 հազ ՀՀ դրամ**: Ծախսերը պլանավորվել են հաշվի առնելով կենտրոնական բանկի կողմից 2019թ. ձեռքբերման ենթակա լրատվական գործակալությունների նյութերի ցանկը և 2018թ. գործող պայմանագրային գները:

Նախատեսված գումարը 2018թ. նկատմամբ չի փոփոխվել:

Ֆիլմի և տեսահոլովակի նկարահանման ծախսերը պլանավորվել են տարբեր բացատրական և գովազդային տեսահոլովակների նկարահանման և հեռարձակման համար, որոնց ծախսերը կկազմեն **5,000.0 հազ. դրամ**:

Նախատեսվում է բացատրական տեսանյութերի պատրաստում տարբեր ֆինանսական թեմաներով, նկարահանված հոլովակների հեռարձակում:

Ելնելով նախորդ տարիների փորձից մեկ 2 ռոպե տևողությամբ տեսահոլովակի նկարահանման ծախսը կազմում է մոտ 3 մլն դրամ:

2019 թ-ին նախատեսվում է պատրաստել 1 տեսահոլովակ՝ **3.000.000** դրամ:

Հոլովակների հեռարձակման հաշվարկը կատարվել է «պրայմ թայմ» համարվող ժամերի ընթացիկ գներով՝ 1 ռոպեի համար մոտ 200.000 դրամ: Մեկ 2 ռոպեանոց հոլովակի հեռարձակման գինը 5 հեռուստաընկերությամբ 1 շաբաթ տևողությամբ (շաբաթական մեկ անգամ) կկազմի **2.000.000** դրամ:

Նախատեսված գումարը 2018թ նվազել է 50 %:

Հասարակայնության հետ կապերի գծով ծախսերը պլանավորվել են 21,700 հազ ՀՀ դրամ:

2019 թ. ընթացքում ԿԲ վերաբերյալ ԶԼՄ-ների անդրադարձների և ազդակների ամբողջական պատկեր ստանալու նպատակով նախատեսվում է մոնիտորինգային ծրագրերի օգտագործման շարունակությունը, որը կապահովի ԿԲ մասին բոլոր տեսակի ԶԼՄ-ների անդրադարձերի մասին տեղեկատվություն: Ծրագրերից օգտվելու ամսական ծախսը կազմում է 925.000 դրամ (**տարեկան 11,100.0 դրամ**):

ԿԲ վերաբերյալ հրապարակվող տարբեր վիճակագրական տվյալներ, թվային տեղեկություններ առավել պարզ ու տեսողական տեսանկյունից ընկալելի ներկայացնելու համար նախատեսվում է կիրառել **ինֆոգրաֆիկա**, որի ձևավորման աշխատանքների համար նախատեսվում է **3,900.0 դրամ**: Միջին ծավալի ինֆոգրաֆիկայի աշխատանքի արժեքը կազմում է մոտ 390.000 դրամ՝ տարեկան մինչև 10 ինֆոգրաֆիկայի ձևավորման աշխատանքների հաշվարկով:

ԿԲ գործառույթները ներկայացնող ցուցահանդեսների կազմակերպման, մարզերից Կենտրոնական բանկ դպրոցականների այցելությունների կազմակերպման, ՀՀ և արտասահմանյան ԲՈՒՀ-երի ուսանողների պրակտիկայի, Ի.Իսահակյանի անվան կրթաթոշակի մրցույթի գործընթացների կազմակերպման, կարիերայի տոնավաճառներին մասնակցության նպատակով 2019 թ համար նախատեսվել է **6,700** հազ.ՀՀ դրամ: Այս հոդվածով պլանավորվում է նաև գումար տնտեսագիտություն դասավանդող հանրակրթական ավագ և միջին դպրոցների ուսուցիչների համար Կենտրոնական բանկի գործառույթների, մակրո և միկրո տնտեսագիտության, Հայաստանի տնտեսության վերաբերյալ դասընթացների անցկացման կրթական ծրագիրը շարունակելու համար (երկշաբաթյա դասընթացներ Այցելուների կենտրոնում):

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ նկատմամբ աճել է 30 % ու:

3 Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր՝ 107,672.0 հազ. ՀՀ դրամ

2019թ. կենտրոնական բանկի բնականոն աշխատանքային վիճակի ապահովման համար անհրաժեշտ տնտեսական նյութերի ու արագամաշ առարկաների սպառման հետ կապված ծախսերը կկազմեն 107,672.0 հազ. դրամ: Հոդվածի պլանավորումը կատարվել է հիմք ընդունելով 2017 թվականի տարեկան ու 2018թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում օգտագործված տնտեսական նյութերի ու արագամաշ առարկաների սպառման ծավալներն ու շուկայական գները:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. նկատմամբ նվազել է 5 % ու:

4. Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր՝ 31,702.8 հազ. ՀՀ դրամ

Կենտրոնական բանկի հեռախոսային և ֆաքսիմիլային կապի անխափան աշխատանքն իրականացնում են «Արմենթել» ՀԶՓԲԸ (Երևանի քաղաքային հեռախոսակապի ծառայություն, բջջային հեռախոսակապի ծառայություն (Բիլայն և Վիվասել՝ Ղ. Տելեկոմ ՓԲԸ՝ Arminco, Ucom), Գեղարքունիքի, Կոտայքի, Լոռու, Սյունիքի և Տավուշի մարզերի տարածքային հեռախոսային կապի ծառայություն), որոնց հետ կնքված են համապատասխան պայմանագրեր և մատուցվող ծառայությունները որոշվում են ըստ սահմանված գնացուցակների: Հաշվարկներում ներառվել են արոնենտային վարձը,

խոսակցությունների վճարները, նոր հեռախոսահամարների միացումը, սակագների հնարավոր փոփոխությունը, թույլատրված կիրառումը:

➤ Քաղաքային հեռախոսակապ՝ **22,690.8 հազ. ՀՀ դրամ**

Կենտրոնական բանկի վարչական շենքում և ք.Դիլիջանում ՀՀ կենտրոնական բանկին պատկանող տարածքներում առկա է 122 քաղաքային հեռախոսագիծ

ա) Բաժանորդային վճար՝ **5,812.8 հազ ՀՀ դրամ**

$$Արմենթել '78 \text{ հ/գիծ.} \times 4,800 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 4,492,8 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

$$Ucom '44 \text{ հ/գիծ.} \times 2,500 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 1,320.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

բ) Միջքաղաքային խոսակցությունների վճար՝ **5,193.6 հազ. ՀՀ դրամ**

Հաշվի առնելով նախորդ տարիների միջքաղաքային խոսակցությունների վճարները՝ 1 ամսվա կտրվածքով 1 հեռախոսի միջին ամսական ծախսը (վճարովի թույլներ)

$$122 \text{ հ/գիծ} \times 3,547.5 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} \sim 5,193,600 \text{ ՀՀ դրամ}$$

գ) Ներքաղաքային խոսակցություններ՝ **4,695.6 հազ. ՀՀ դրամ**

Հաշվի առնելով թույլատրված կիրառումը օրական միջինը 1 հեռ.՝ 35 թույլ

$$68 \text{ հեռ.} \times 5 \text{ դր} \times 260 \text{ օր} \times 35 \text{ թույլ} = 3,094.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

$$44 \text{ հեռ.} \times 4 \text{ դր} \times 260 \text{ օր} \times 35 \text{ թույլ} = 1,601.6 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

դ) Ուղիղ կապ՝ **388.8 հազ ՀՀ դրամ**

Կենտրոնական բանկում ուղիղ կապով շահագործվում է 9 հեռախոսակապ

$$9 \text{ հեռ.} \times 3,600 \text{ դրամ} \times 12 \text{ ամիս} = 388.8 \text{ հազ ՀՀ դրամ:}$$

ե) E1 հոսք՝ **6,600.0 հազ ՀՀ դրամ**

$$400,000 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 4,800.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

$$150,000 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 1,800.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

➤ «Վան» հանգստյան տուն՝ **355.2 հազ ՀՀ դրամ**

ա) արժեքնաշարժի վճար $2 \text{ հեռ.} \times 4,800 \text{ դրամ} \times 12 \text{ ամիս} = 115.2 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$

բ) միջքաղաքային խոսակցությունների վճար $1 \text{ հեռ.} \times 20.000 \text{ դրամ} \times 12 \text{ ամիս} = 240.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$

➤ **ՀՀ և ԱԱ նախարարություն և ROSSA՝ 1,260.0 հազ ՀՀ դրամ**

2017թ կենտրոնական բանկում գործելու է 3 կառավարական հեռախոսակապ՝

$$3 \times 35,000 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 1,260.0 \text{ ՀՀ դրամ}$$

➤ **Բջջային հեռախոսակապ 5,856.0 հազ ՀՀ դրամ**

ՀՀ կենտրոնական բանկում առկա են թվով 34 բջջային հեռախոսներ: Հաշվի առնելով 2017թ. և 2018թ. I կիսամյակի փաստացի վճարները ու գործող պայմանագրերը նախատեսվում է՝

$$1 \times 30,000 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 360.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

$$5 \times 16,000 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 960.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

$$28 \times 13,500 \text{ դր.} \times 12 \text{ ամիս} = 4,536.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$$

➤ **Ծաղկաձորի ՈՒԿ՝ 468.0 հազ ՀՀ դրամ**

ա) բաժանորդային վճար՝ $5 \times 4,800 \text{ բաժանորդային վարձ} \times 12 = 288.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$

բ) միջքաղաքային՝ $5 \times 3,000 \times 12 = 180.0 \text{ հազ ՀՀ դրամ}$

➤ **Սյունիքի ՏԴԿ՝ 547.2 հազ ՀՀ դրամ**

ա) բաժանորդային վճար՝ $9 \times 2,400 \text{ բաժանորդային վարձ} \times 12 \text{ ամիս} = 259,200 \text{ ՀՀ դրամ}$

բ) միջքաղաքային՝ $6 \times 4,000 \text{ դր} \times 12 \text{ ամիս} = 288,000 \text{ ՀՀ դրամ}$

Սիսիանի ՏԴԿ՝ 525,6 հազ ՀՀ դրամ՝

$5 \text{ հեռ.} \times 4.800 \text{ դրամ (բաժանորդային վարձ)} \times 12 \text{ ամիս} = 288,000 \text{ ՀՀ դրամ}$

$3 \text{ հեռ.} \times 3.600 \text{ դրամ (ուղիղ գծի բաժանորդային վարձ)} \times 12 \text{ ամիս} = 129,600 \text{ ՀՀ դրամ}$

միջքաղաքային՝ $3 \times 3,000 \times 12 = 108,000 \text{ ՀՀ դրամ}$

Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսերը 2018թ նկատմամբ նվազել են 11.9% ու:

5. Չնախատեսված ծախսեր՝ 20,000.0 հազ. ՀՀ դրամ

«ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի համաձայն՝ վարչական ծախսերում ներառված է «Չնախատեսված ծախսեր» հոդվածը: Այս ծախսային հոդվածը նախատեսված է ՀՀ օրենքների և գործող տարբեր բնույթի սակագների փոփոխությամբ պայմանավորված ծախսերի իրականացման, ինչպես նաև այլ չնախատեսված վարչական ծախսերի կատարման համար:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ նկատմամբ չի փոփոխվել:

Ընդամենը վարչական ծախսեր՝ 7,229,456.2 հազ. ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր վարչական ծախսերը նախորդ տարվա նկատմամբ նվազել են մոտ 1% ուլ:

ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ

ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

1. Աշխատանքային շենքերի և շինությունների կառուցում, ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում՝ 200,000.0 հազ ՀՀ դրամ

Վերջին տարիների ընթացքում Կենտրոնական բանկի վարչական շենքում, սեմինար-խորհրդակցությունների և ներկայացուցչական հանդիպումների քանակի աճով պայմանավորված, լրացուցիչ օգտակար մակերես ստեղծելու անհրաժեշտություն էր առաջացել, որտեղ կտեղակայվեին քննարկումների և գործնական հանդիպումների սրահներ, քանի որ գործող շենքում դրանց ներկայիս քանակը չի բավարարում: Հաշվի առնելով նաև այն հանգամանքը, որ վերջին տարիներին ԿԲ վարչական շենքին հարող շենքերի կառուցման փաստը և քաղաքաշինական ընդհանուր տեսքի էական փոփոխությունը՝ ոլորտի մասնագետների կողմից նպատակահարմար է համարվել վարչական նոր մասնաշենքի մեկ, նույնիսկ երկու հարկի բարձրացումը՝ ինչը Վ.Սարգսյան փողոցի ԿԲ վարչական շենքին հարող տարածքը քաղաքաշինական և ճարտարապետական տեսանկյունից առավել ներդաշնակ կդարձներ՝ միաժամանակ ապահովելով անհրաժեշտ օգտակար մակերեսի ստեղծումը: Քաղաքաշինության կոմիտեի, ինչպես նաև նախագծող կազմակերպությունների հետ քննարկումներից հետո վարչական նոր մասնաշենքի մեկ հարկով ավելացման որոշում կայացվեց: Ըստ նախագծողների նախնական եզրակացության թեթև կոնստրուկցիաներով մոտ 450մ2 տարածքով 1 հարկի գումարը կկազմի 200-230 մլն ՀՀ դրամ:

Աշխատանքային շենքի կապիտալ վերանորոգման հետ կապված ներդրումները իրականացվելու են փորձագիտական դրական եզրակացություն ունեցող նախագծահաշվային փաստաթղթերի հիման վրա, որոնց հիման վրա էլ ստացվում է շինարարական թույլտվությունը:

Կապիտալ ներդրումները ենթարկվում են նաև ստուգման՝ միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպություններին կողմից:

Աշխատանքային շենքերի և շինությունների կառուցում, ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. նկատմամբ նվազել է 33 % ուլ:

2. Համակարգչային տեխնիկայի, գրասենյակային գույքի, կապի միջոցների և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում՝ 1,795,327.5 հազ. ՀՀ դրամ

2.1 Համակարգչային տեխնիկա՝ 1,682,990.5 հազ. ՀՀ դրամ:

Համակարգչային տեխնիկայի ձեռքբերման ծրագիրը ընդգրկում է համակարգիչների, հարակից սարքավորումների, ծրագրային ապահովման, կապի սարքավորումների ձեռքբերում 2019 թվականի ընթացքում և հիմնված է սկզբունքների վրա, որոնք սահմանված են ՀՀ կենտրոնական բանկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների քաղաքականությամբ, տեղեկատվական անվտանգության քաղաքականությամբ և հավանության է արժանացել ՀՀ կենտրոնական բանկի Խորհրդի կողմից, բխում են միջազգային փորձից և բանկային համակարգի զարգացման միտումներից:

ա) ՀՀ կենտրոնական բանկի բոլոր ֆունկցիոնալ աշխատակիցները պետք է ունենան իրենց համակարգիչները: Այս խնդիրը ՀՀ ԿԲ-ում գործնականորեն լուծված է: Աշխատակայանների քանակի ավելացումը կարող է կատարվել կառուցվածքային փոփոխությունների հետևանքով, եթե ավելանա աշխատակիցների քանակը, կամ եթե որոշակի կիրառական ֆունկցիաների իրականացման համար պահանջվեն լրացուցիչ համակարգիչներ, որոնք կկատարեն հատուկ ֆունկցիոնալ խնդիրներ: Ընդ որում, օգտագործվող համակարգիչները՝ ինչպես սերվերները, այնպես էլ աշխատանքային կայանները, ըստ անհրաժեշտության պետք է թարմացվեն: Համակարգիչների բարոյական և ֆիզիկական հնացումը (մաշվածքը) տեղի է ունենում 3-5 տարիների ընթացքում՝ կախված օգտագործման ոլորտից. այդ պատճառով ՀՀ ԿԲ համակարգիչները, որպես կանոն, փոխարինվում են 5 տարին մեկ՝ հին համակարգիչները օտարվում են և դրանց փոխարեն ձեռք են բերվում նորերը:

բ) ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացված բանկային համակարգերի անխափան, հուսալի և անվտանգ աշխատանքը ապահովելու համար բոլոր համակարգիչները պետք է ապահովված լինեն անխափան էլեկտրասնուցման սարքերով: ՀՀ կենտրոնական բանկի համակարգիչները գործնականորեն համալրված են անխափան սնուցման սարքերով և այդ պատճառով նորերի ձեռք բերումը պայմանավորվում է հիմնականում նոր սերվերների և աշխատակայանների ձեռք բերումով կամ ֆիզիկապես և բարոյապես մաշվածների փոխարինմամբ:

գ) ՀՀ կենտրոնական բանկում տպող սարքերը պետք է օգտագործվեն օպտիմալ ձևով, այսինքն՝ մինիմալ քանակությամբ ապահովեն մաքսիմալ արտադրողականություն և բարձր որակ: Դա ապահովվում է ցանցային լազերային տպող սարքերի օգտագործմամբ: Նախորդ տարիներին տվյալ սկզբունքի կիրառումը բերեց տպող սարքերի ընդհանուր քանակի էական նվազման:

դ) ՀՀ կենտրոնական բանկում օգտագործվող ստանդարտ ծրագրային համակարգերը և փաթեթները պետք է անընդհատ թարմացվեն նոր տարբերակներով՝ աշխարհում կիրառվող նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաներին համապատասխան: Հակառակ դեպքում ՀՀ ԿԲ-ը շատ արագ հետ կմնա տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացումներից և հնարավոր չի լինի ներդնել և շահագործել նոր կիրառական ծրագրային համակարգեր, որոնք իրականացնում են ժամանակակից ֆինանսական և բանկային տեխնոլոգիաներ, ինչպես նաև արդյունավետ մշակել և պահպանել անընդհատ աճող ֆինանսական և տնտեսական տեղեկատվության ծավալները:

ե) ՀՀ կենտրոնական բանկի լոկալ համակարգչային ցանցը, միջբանկային համակարգչային ցանցը, էլեկտրոնային կապի և վճարումների այլ համակարգերը անընդհատ պետք է զարգանան հուսալիության և անվտանգության բարձրացման, արտադրողականության ավելացման, ժամանակակից տեխնիկական և ծրագրային միջոցների կիրառման ուղղություններով:

զ) ՀՀ կենտրոնական բանկում նոր կիրառական և ենթակառուցվածքի կառավարման ծրագրային նոր համակարգերի մշակման և թեստավորման գործընթացները պետք է ամբողջովին տարանջատված լինեն իրական համակարգերի շահագործման գործընթացներից: Այդ իրականացնելու համար ԿԲ-ում ստեղծված է ու ըստ պահանջարկի պետք է զարգացվի տրամաբանորեն առանձին թեստային լոկալ ցանց՝ իր համակարգիչներով և սերվերներով, որոնք օգտագործվում են ծրագրավորողների և թեստավորողների կողմից նոր համակարգերի թեստավորման և մշակման աշխատանքներ կատարելու ժամանակ: Սա համապատասխանում է միջազգային ստանդարտներին և լավագույն փորձին:

ե) ՀՀ կենտրոնական բանկում հիմնականում կիրառվում են սերվերներ, որոնք ընդգրկված են Բլեյդ սերվերային համալիրներում, ու տվյալների պահպանման ինքնուրույն համակարգեր, որոնք միավորվում են կապի հատուկ ենթակառուցվածքով Բլեյդ համալիրների հետ ու տրամադրում են սերվերներին արտաքին հիշողության մեծ տիրույթներ: Ինչպես սերվերների, այնպես էլ արտաքին հիշողության համար կիրառվում է վիրտուալացում: Այս մոտեցումները թույլ են տալիս արդյունավետ օգտագործել ֆիզիկական սերվերների ու հիշողության սարքերի ռեսուրսները, ապահովել նրանց աշխատանքի բարձր հուսալիություն ու անընդհատություն:

ը) Կենտրոնական բանկում ինտերնետային ցանցը և լոկալ ցանցը միավորվում են մեկ միացյալ ցանցի կազմում: Միացյալ ցանցում կիրառվում են համապատասխան պաշտպանական ծրագրա-ապարատային միջոցներ, տեխնոլոգիական լուծումներ, ցանցային պաշտպանական համակարգեր և արձանագրություններ, կազմակերպչական միջոցառումներ, որոնք ապահովում են տեղեկատվական և հաշվողական ռեսուրսների պաշտպանությունը անթույլատրելի տիրապետումից, փոփոխումից և ոչնչացումից: Միացյալ ցանցը բաժանված է տարբեր պաշտպանական գոտիների: Ցանցի ինչպես օգտագործողները, այնպես էլ սերվերները և տեղեկատվական ռեսուրսները տրամաբանորեն բաժանված են տարբեր խմբերի՝ կախված նրանց գաղտնիության և աշխատանքի անընդհատության ապահովման կարևորությունից: Տարբեր խմբերը միավորվում են տարբեր վիրտուալ ցանցերում և կարող են փոխգործակցել միմյանց հետ միայն հատուկ պաշտպանական ապարատածրագրային համակարգերի միջնորդությամբ՝ ըստ սահմանված կանոնների: Նշված չափանիշներից ելնելով որոշ աշխատակալաններ կարող են օգտագործվել միայն ներքին կրիտիկական կիրառական համակարգերից օգտվելու համար, որոշ աշխատակալաններ՝ և ներքին ոչ կրիտիկական կիրառական համակարգերից, և ինտերնետից օգտվելու համար, իսկ որոշները՝ միայն ինտերնետից օգտվելու համար: Բացի այդ ինտերնետից օգտվող համակարգիչներից աշխատակիցները օգտվում են նաև արտաքին էլեկտրոնային փոստի ծառայություններից: Կրիտիկական սերվերները և տեղեկատվական ռեսուրսները

պաշտպանվում են ոչ միայն արտաքին անթույլատրելի օգտագործումներից, այլ նաև ներքին օգտագործողների անթույլատրելի օգտագործումներից:

Համաձայն տվյալ սկզբունքների, ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացման ռազմավարության ու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների քաղաքականության, ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացման ներկա վիճակի և զարգացման պլանների, կազմված է 2019 թվականի համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրային համակարգերի ձեռքբերման ծրագիրը: 2019 թվականի կապիտալ ներդրումների ծրագիրը ընդգրկում է համակարգչային տեխնիկայի ու ծրագրային ապահովման ձեռք բերումներ ԿԲ Երևանի մասնաշենքի ու Դիլիջանի ուսումնահետազոտական կենտրոնի համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկում, որպես կանոն, ձեռք է բերվում բարձրորակ այսպես կոչված "Brand Name" կարգի համակարգչային տեխնիկա միայն մրցութային հիմունքներով: Համակարգչային տեխնիկան, որպես կանոն DELL, Hewlett Packard, Lenovo, Fujitsu, IBM, Cisco Systems, Juniper, Huawei և այլ հանրահայտ ընկերությունների արտադրանք է: Փորձը ցույց է տալիս, որ նշված տեսակի տեխնիկան ունի բարձր որակ, լավ և երկարաժամկետ (3 տարի) երաշխիքային սպասարկում, բարձր հուսալիություն և տեխնիկական զարգացման լայն հնարավորություններ: Հաշվի առնելով բանկային ավտոմատացված համակարգերին ներկայացվող տեխնիկական ռիսկերի նվազեցման, հուսալիության, անխափան աշխատանքի և անվտանգության բարձր պահանջները, նման բարձրորակ տեխնիկայի օգտագործումը ՀՀ կենտրոնական բանկում անհրաժեշտություն է: Կապիտալ ներդրումների հաշվարկը հիմնված է նշված համակարգչային տեխնիկայի ստանդարտ գների վրա, որոնք մոտավորապես 25% ավելի թանկ են ոչ "Brand Name" համակարգչային տեխնիկայից: Ձեռքբերման մրցութային եղանակը թույլ է տալիս ձեռք բերել տեխնիկական հայկական շուկայում առկա մինիմալ գներով: Կենտրոնական բանկի կապիտալ ներդրումների ծրագրով 2019թ. նախատեսվում են ներքոնշված ձեռքբերումները: (Ստորև ներկայացված հաշվարկներում հաշվի է առնված այն հանգամանքը, որ ԿԲ 2005 թվականից վճարում է ավելացված արժեքի հարկ՝ 20%:)

Ընդհանուր համակարգչային տեխնիկայի գծով ծախսերը նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 24%-ով:

- **Համակարգչային տեխնիկայի և հարակից սարքավորումների գծով կապիտալ ներդրումները պլանավորվել են՝ 299,741.5 հազ դրամ,**

Համակարգչային տեխնիկայի և հարակից սարքավորումների մեջ են մտնում՝

➤ **Համակարգիչներ՝ 58,195.0 հազ դրամ:**

2019 թ. նախատեսվում է ձեռք բերել 113 նոր համակարգիչ, որոնք կփոխարինեն հինգ տարուց ավել շահագործված համակարգիչները:

➤ **Սերվերներ՝ 72,000.0 հազ դրամ**

2019թ. նախատեսվում է ձեռք բերել ընդամենը 12 հատ դարակային սերվեր:

7 հատ սերվերը կփոխարինեն ՀՀ ԿԲ-ի պահուստային բանկում 5 տարուց ավել շահագործվող սերվերները և 5 հատը նախատեսված են անվտանգության նոր համակարգերի ներդրման համար:

➤ **500 VA անխափան սնուցման սարք՝ 564.0 հազ դրամ:**

2019թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատատեղերում օգտագործվող համակարգիչների անխափան սնուցման հնացած սարքերը փոխարինելու համար նախատեսվում է ձեռք բերել 12 անխափան սնուցման սարք:

➤ **Notebook տիպի համակարգիչները՝ 4,550.0 հազ դրամ:**

Կենտրոնական բանկի ստորաբաժանումներում և պահուստային բանկում հինգ տարուց ավել շահագործվող Notebook տիպի համակարգիչները փոխարինելու նպատակով նախատեսվել է 2019թ. ձեռք բերել 7 Notebook տիպի համակարգիչ:

➤ **Այլ համակարգչային սարքավորումներ՝ 34,962.5 հազ դրամ:**

2019թ. նախատեսվում է ձեռք բերել՝ 8 հատ դարակային պահարաններ կոմուտացիոն պանելների ու ցանցային սարքավորումների տեղակայման համար (ծախսերը կկազմեն 22,400,000 դրամ), 2 հատ Ինտերակտիվ պրոեկտոր 4,000,000 դրամ ընդհանուր արժեքով, մեկ հատ մեծ անկյունագծով մոնիտոր դիլերների համար, մեկ պիտակավորման սարք և հաշվարման ու գույքագրման RFID տեխնոլոգիայով համակարգի բաղադրիչներ 8,562,500 դրամ ընդհանուր արժեքով:

➤ **Տպող սարքավորումներ՝ 7,470.0 հազ ՀՀ դրամ**

2019թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի ստորաբաժանումներում հին բարոյապես ու ֆիզիկապես մաշված տպող սարքերը փոխարինելու համար նախատեսվում է ձեռք բերել 16 հատ արագագործ լազերային տպող սարք, 3 հատ փոքր լազերային տպող սարքավորում և 1 հատ գունավոր տպող սարքավորում:

➤ **Փաստաթղթերի մշակման սարքավորումներ՝ 2,000.0 հազ ՀՀ դրամ**

2019թ. նախատեսվում է ձեռք բերել 2 հատ փաստաթղթերի մշակման սարքավորում ՀՀ կենտրոնական բանկում փաստաթղթաշրջանառության համակարգի համար և 2 հատ սարքավորում 2018թ-ից ներդրված Պայմանագրերի վարման համակարգի համար, որով ամբողջ՝ այդ թվում նախորդ տարիների, պայմանագրերի շտեմարանը թվայնացվում է:

Բլեյդ սերվերային համալիր՝ 120,000.0 հազ ՀՀ դրամ:

2019թ. նախատեսվում է ձեռքբերել համալիր, որը համահունչ կխոշորացնի 2018թ. ձեռքբերվող հիպերկոնվերգենտ սերվերային համալիրը: Այդ դեպքում Cisco EMC բլեյդ համալիրից բոլոր գործարկված համակարգերը կտեղափոխվեն նոր երկու համալիր, իսկ վերջինս կտեղափոխվի պահուստային բանկ: Նոր սերվերային համալիրի արժեքը կկազմի մոտ 120,000,000 դրամ:

- **Ցանցային սարքավորումների գծով կապիտալ ներդրումները պլանավորվել են՝ 33,100.0 հազ ՀՀ դրամ:**

➤ Լոկալ ցանցի կոմունիկացիոն սարքավորումներ՝ 8,100.0 հազ դրամ

2019 թվականի լոկալ ցանցի հետ կապված կապիտալ ներդրումները ունեն 1 ուղղություն՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի լոկալ ցանցի սարքավորումների աշխատանքի անընդհատության ապահովման նպատակով որոշակի պահուստավորում:

Այդ նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել հետևյալ սարքավորումները՝ Juniper EX2300-48T 2 հատ, Պահուստային բանկի համար 2 հատ Juniper SRX210 և Juniper SRX ու EX տիպի սարքավորումների համար թվով 8 հատ էլեկտրասնուցման երկրորդ սարքավորում (բլոկ) աշխատանքի անընդհատությունը ապահովելու համար:

➤ CBANET ցանցի կոմունիկացիոն սարքավորումներ 25,000.0 հազ դրամ

CBANET ցանցի արդիականացման ու զարգացման նպատակով 2019 թվականին նախատեսվում է ձեռքբերել 1 հատ Cisco FMC2500-K9 ծրագրաապարատային հզոր համալիր, որը կապահովի ամբողջ CBANET ցանցի մոնիթորինգը և կառավարումը:

- **Համակարգչային ծրագրերի գծով կապիտալ ներդրումները պլանավորվել են՝ 1,167,449.0 հազ ՀՀ դրամ, որից**

- **Ընդհանուր օգտագործման ծրագրային ապահովման ձեռքբերման համար 226,649.0 հազ ՀՀ դրամ,**

Ընդհանուր օգտագործման ծրագրային ապահովման մասով

2019թ. նախատեսվում է ձեռք բերել ծրագրային փաթեթներ հետևյալ նպատակներով՝

- տվյալների հենքի կառավարման համակարգի ու միջին շերտի ծրագրային պլատֆորմների թարմացում, պահանջվող քանակի արտոնագրերի ապահովում և այդ համակարգի ադմինիստրավորման ծրագրային միջոցների կատարելագործում
- միջին շերտի ծրագրային պլատֆորմների նոր փաթեթների ձեռք բերում ու ներդրում
- ֆունկցիոնալ ստորաբաժանումների կողմից՝ դրամավարկային քաղաքականության որոշման և իրականացման ու տնտեսագիտական հետազոտությունների կատարման նպատակներով, ֆինանսական ու տնտեսագիտական վերլուծությունների իրականացման համար ստանդարտ ծրագրային փաթեթների ձեռք բերում ու ներդրում
- ծրագրատեխնիկական սպասարկման ուտիլիտների կիրառում ծրագրերի մշակման համար
- ծրագրաապարատային ենթակառուցվածքի կառավարման և մոնիթորինգի համակարգերի զարգացում
- ծրագրավորման միջոցների և ստանդարտ ծրագրերի նոր տարբերակների ձեռքբերում և արտոնագրերի ավելացում:

Ստորև բերված են ծրագրային փաթեթները ամբողջ ԿԲ-ի համար

1. տնտեսագիտական վերլուծությունների ծրագրային փաթեթներ Matlab՝ 12 արտոնագիր, ընդամենը **66,000,000 դրամ:**

2. Այլ ծրագրային փաթեթներ՝ Corel Draw, ABBY Lingvo և այլ **798,000 դրամի:**

3. SS ենթակառուցվածքի կառավարման և մոնիտորինգի համակարգ՝ **4,000,000 դրամ:**

4. Տվյալների հենքերի կառավարման համակարգի ադմինիստրավորման ծրագրային գործիքներ՝ **5,000,000 դրամ:**

5. Ծրագրավորման համար անհրաժեշտ կոմպոնենտներ՝ **5,000,000 դրամ:**

2019թ. նախատեսվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի SWIFT-ի տերմինալի ծրագրային ապահովումը՝ SWIFT Alliance Entry-ն փոխարինել Նոր ավելի հզոր՝ SWIFT Alliance Access փաթեթով: Ծախսերը կկազմեն 63,500 USD, սահմանված փոխարժեքով ու ավելացնելով հարկերը, **36,957,000 դրամ:**

2019թ. կսկսվի Նոր բանկային ավտոմատացված համակարգերի 3 հատ պորտալի շահագործումը, որոնց գործարկման համար Oracle Web Logic Application Srv. սերվերների բերման ծախսը կկազմի **17,500,000 դրամ:**

2019 թվականին նախատեսվում է ստեղծել և գործարկել կենտրոնական բանկում շրջանառվող ամբողջ տվյալների առարկայակողմնորոշված շտեմարան (Data Warehouse): Ուսումնասիրությամբ որոշվել է դա կառուցել SAP ընկերության SAP Business Warehouse պլատֆորմի հիման վրա: Ձեռք բերման հետ կապված ծախսերը կկազմեն մոտ **72,750,000 դրամ:**

2019 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի համակարգերի աճող պահանջարկը ու զարգացումը, ինչպես նաև անխափան աշխատանքի հնարավորությունները ավելացնելու համար անհրաժեշտ կլինի ձեռք բերել Microsoft ընկերության ԿԲ-ում շահագործվող համակարգերի լրացուցիչ արտոնագրեր, ինչի արժեքը գնահատվում է **18,644,000 դրամ:**

Ընդամենը ծախսերը կկազմեն **226,649.0 հազ ՀՀ դրամ:**

➤ **Կիրառական ծրագրային ապահովման համար 885,800.0 հազ ՀՀ դրամ:**

2019թ-ից շարունակվելու են մի քանի նախագծերի մշակման և ներդրման աշխատանքները՝

- Կանխիկի կառավարման տեղեկատվական համակարգ:
- Նոր Բանկային ավտոմատացված համակարգի ներդրման հետ կապված առաջացած լրացուցիչ աշխատանքներ, համակցումը ՀՀ ԿԲ-ում գործող այլ ավտոմատացված համակարգերի, մասնավորապես՝ Ներքին հաշվապահական հաշվառման համակարգի ու Միջբանկային էլեկտրոնային վճարումների համակարգի (RTGS) հետ:

2019 թվականին նախատեսվում է սկսել՝

- «Լիցենզավորման փաստաթղթաշրջանառության» գործընթացների ավտոմատացում:
- Նոր բանկային ավտոմատացված համակարգի ներդրման ընթացքում գործող Գործառնական օր համակարգից տվյալների միգրացիա: Աշխատանքների ծախսերը ավելացնելու են Նոր բանկային ավտոմատացված համակարգի ընդհանուր արժեքին:
- Նոր միջազգային չափանիշների համապատասխանող ու ժամանակակից տեխնոլոգիաների հիման վրա կառուցած իրական ժամանակում վճարումների կատարման ու վերջնահաշվարկի համակարգի ձեռք բերում ու ներդրում, որը շարունակվելու նաև 2020 թվականին:
- ՀՀ կենտրոնական բանկի ինտերնետային նոր կայքի մշակման ու ներդրման աշխատանքները:
- ՀՀ ԿԲ-ի Ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնի Գործերի կառավարման համակարգի նոր ծրագրային մոդուլների ներդրումը:
- Ձեռք բերել ու ներդնել նոր ՀՀ ԿԲ-ի Այցելուների կենտրոնում գործող Գրադարանային ծրագրային համակարգ:

Ընդամենը ծախսերը կկազմեն **885,800.0 հազ ՀՀ դրամ**:

➤ **Տեղեկատվական անվտանգության ծրագրերի գծով՝ 55,000.0 հազ.ՀՀ դրամ**

- Գաղտնիք կազմող տեղեկատվության արտահոսքը վրանգը նվազեցնելու նպատակով անհրաժեշտ է ներդնել տվյալների բազաներում խոցելիությունների հայտնաբերման համակարգ (Database Vulnerability Scanner): Համակարգի օգտագործումը թույլ կտա ապահովել խոցելիությունների բացահայտումը և շտկումը, և որպես արդյունք նպատակ ունի բարձրացնել տվյալների հանքերում պահպանվող տեղեկատվության անվտանգության մակարդակը:

1 համակարգ * 12,000,000 ՀՀ Դրամ = 12,000,000 ՀՀ Դրամ

- Հաքերային գրոհների հետ կապված վրանգը նվազեցնելու նպատակով անհրաժեշտ է ներդնել համակարգչային ցանցի խոցելիությունների հայտնաբերման համակարգ (Network Vulnerability Scanner): Համակարգի օգտագործումը թույլ կտա ապահովել խոցելիությունների բացահայտումը և շտկումը, փակել հաքերային գրոհների և վնասակար ծրագրերի տարածման ուղիները:

1 համակարգ * 25,000,000 ՀՀ Դրամ = 25,000,000 ՀՀ Դրամ

- Նախկինում ձեռք բերված համակարգի ընդայնման, սերվերային ողջ տիրույթի անվտանգության ապահովման նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել արտոնյալ օգտագործողների գործողությունների վերահսկման համակարգի հավելյալ 50 սերվերի 10 ադմինիստրատորի արտոնագիր:

50 server * 180,000 ՀՀ Դրամ = 9,000,000 ՀՀ Դրամ

- Web կայքերի վրա ուղղված հաքերային գրոհների հետ կապված վտանգը նվազեցնելու նպատակով անհրաժեշտ է ներդնել Web կիրառությունների խոցելիությունների հայտնաբերման համակարգ (Web Application Vulnerability Scanner): Համակարգի օգտագործումը թույլ կտա ապահովել ընդունելի ժամանակահատվածում խոցելիությունների շտկումը, և որպես արդյունք կբարձրացնի կիբերանվտանգության մակարդակը:

1 համակարգ * 4,000,000 ՀՀ Դրամ = 4,000,000 ՀՀ Դրամ

- Համակարգերի մշակման և թեստավորման ընթացքում գաղտնիք կազմող տեղեկությունների արտահոսքի կանխարգելման նպատակով տվյալների բազաներում պահպանվող իրական տվյալները պետք է փոխակերպվեն: Տվյալ խնդիրը լուծելու համար անհրաժեշտ է ներդնել համապատասխան համակարգ: Տվյալ համակարգի կիրառումը երաշխավորում է տվյալների հուսալի և անշրջելի փոխակերպում:

1 համակարգ * 5,000,000 ՀՀ Դրամ = 5,000,000 ՀՀ Դրամ

➤ **Տեղեկատվական անվտանգության ծրագրաապարատային համակարգերի գծով՝ 55,700.0 հազ. ՀՀ դրամ**

- Համաձայն ներդրվող PKI նախագծի նախատեսվում է ՀՀ ԿԲ աշխատակիցների և ՀՀ ԿԲ -ին հաշվետու կազմակերպության օգտագործողներին տրամադրել էլ. ստորագրության նույնականացման միջոց, որի համար անհրաժեշտ է ծրագրային ապահովում (Authentication Client)

500 օգտագործողի համար ծրագրային փաթեթ (Authentication Client)* 10,000ՀՀ Դրամ = 5,000,000 ՀՀ Դրամ

- Համացանցից կամ այլ ցանցերի միջոցով ՀՀ ԿԲ ներքին համակարգերի հետ անվտանգ աշխատանքի համար, անհրաժեշտ է ձեռք բերել VPN միացման կառավարման սերվեր

2 հար VPN սերվեր * 6.600,000 ՀՀ Դրամ = 13,200,000 ՀՀ Դրամ

- Կիբեր գրոհներից պաշտանվածությունը ապահովելու նպատակով համացանցի և լոկալ ցանցի համակցման հատվածում անհրաժեշտ է ձեռք բերել Next Generation Firewall տեսակի սարքավորում՝

3 հատ Սարք * 4.000,000 ՀՀ Դրամ = 12,000,000 ՀՀ Դրամ

- SS անվտանգության միջոդեպերի, համակարգերի խափանումների, իրականացվող կիբերգրոհների վերաբերյալ օպերատիվ ահազանգ ստանալու նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել կարճ SMS-հաղորդագրությունների միջոցով համակարգերի խափանումների մասին տեղեկացման համակարգ

1 Սարք * 5.500,000 ՀՀ Դրամ = 5.500,000 ՀՀ Դրամ

- Հաշվի առնելով ՀՀ ԿԲ -ում շահագործվող էլեկտրոնային փոստի անվտանգության համակարգի արտադրողի կողմից տվյալ համակարգի ուղեկցման հայտարարված ավարտվել ձեռք բերել էլեկտրոնային փոստի անվտանգությունը ապահովող նոր համակարգ:

1 ծրագրաապարարային համակարգ * 15.000,000 ՀՀ Դրամ = 15.000,000 ՀՀ Դրամ

- Համակարգերի մոնիթորինգը և անվտանգության միջադեպերի հետաքննությունը պարշաճ կատարելու նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել անվտանգության համակարգչային ցանցի և անվտանգության ցանցային սարքավորումների ժամացույցների սինխրոնիզացման համակարգ:

2 Սարք * 2.500,000 ՀՀ Դրամ = 5.000,000 ՀՀ Դրամ

- **Տեխնիկական անվտանգության ծրագրային համակարգերի մասով՝ 127,000.0 հազ. ՀՀ դրամ**

- ՀՀ ԿԲ կրիտիկական ենթակառուցվածքը ֆիզիկական սպառնալիքներից պաշտպանելու նպատակով ՀՀ ԿԲ տարածքային մասնաշենքերի պարագծերը անհրաժեշտ է հագեցնել ներթափանցման հայտնաբերման և ահազանգման համակարգով:

2 համալիր * 50,000,000 ՀՀ Դրամ = 100,000,000 ՀՀ Դրամ

- ՀՀ ԿԲ տարածքային մասնաշենքերի տեսահսկման համակարգի վերազինման նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել 9 հատ ցանցային տեսագրիչներ համապատասխան կառավարման ծրագրային ապահովմամբ (NVR)

9 ցանցային տեսագրիչ (NVR) * 3,000,000 ՀՀ Դրամ = 27,000,200 ՀՀ Դրամ

**2.2 Փրասենյակային գույք, կապի միջոցներ, այլ հիմնական միջոցներ՝
62,405.0 հազ. ՀՀ դրամ**

Կենտրոնական բանկի բնականոն գործունեությունը ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ փրասենյակային գույք և այլ հիմնական միջոցներ, մասնավորապես՝ կապի միջոցներ, պատճենահանող սարքեր, թուղթ ոչնչացնող սարքեր, տնտեսական գործիքներ և այլ հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու համար 2019 թվականին նախատեսված է 62,405.0 հազ. ՀՀ դրամ:

Այս հոդվածի գծով ծախսերը 2018թ նկատմամբ նվազել է 31 % ով:

**2.3 Անվտանգության ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ՝
47,322.0 հազ. ՀՀ դրամ**

- ՀՀ ԿԲ հիմնական և տարածաշրջանային մասնաշենքերի պահպանության և հրդեհի ահազանգման համակարգերը գլխամասի կառավարման համակարգին ինտեգրելու և վերազինելու նպատակով պլանավորվում է ձեռք բերել հետևյալ ապրանքները.

2 անվտանգության վահանակ * 700,000 հազ ՀՀ Դրամ = 1,400,000 ՀՀ Դրամ

2 Ցանցային մոդուլ * 150,000 ՀՀ Դրամ = 300,000 ՀՀ Դրամ

160 Ծխի օպտիկական տվիչ * 8,000 ՀՀ Դրամ = 1,280,000 ՀՀ Դրամ

50 Շարժման ծավալային տվիչ * 8,000 ՀՀ Դրամ = 400,000 ՀՀ Դրամ

Ընդամենը՝ 3,380,000 ՀՀ դրամ

- Հաշվի առնելով ԴՈՒՀ տեսահսկման համակարգի օգտակար գործողության ժամկետի սպառումը, հաճախակի խափանորմները, վերազինման նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել 260 հատ ցանցային IP տեսախցիկ:

260 ցանցային տեսախցիկ * 70,000 ՀՀ Դրամ = 18,200,000 ՀՀ Դրամ

- Ծառայության ժամկետը լրանալուն պես կրակմարիչները սահմանված կարգով ենթակա են փոխարինման: 2018 թ ընթացքում անցնելու է 40 կրակմարիչի ժամկետը:

40 կրակմարիչ * 28,000 ՀՀ դրամ = 1,120,000 ՀՀ Դրամ

ՀՀ ԿԲ և նրա օբյեկտների հատուկ նշանակության տարածքների (սերվեր, արխիվ, ԱՀԿ և այլն) համար անհրաժեշտ է ձեռք բերել ինքնաշխատ մոդուլային կրակմարիչներ:

50 ինքնաշխատ մոդուլային կրակմարիչ * 28,000 ՀՀ դրամ = 1,400,000 ՀՀ Դրամ

Ընդամենը կրակմարիչներ՝ 2,520,000 ՀՀ Դրամ

• Քաղ. պաշտպանության ապահովման նկատառումներից ելնելով անհրաժեշտ է անձնակազմը ապահովել հակազազերով:

300 հակազազ * 40,000 ՀՀ Դրամ = 12,000,000 ՀՀ Դրամ

• **Տեղեկատվական անվտանգության սարքավորումներ՝ 10,000,0 հազ. ՀՀ դրամ**

Համաձայն ներդրվող PKI նախագծի նախատեսվում է ՀՀ ԿԲ աշխատակիցների և ՀՀ ԿԲ -ին հաշվետու կազմակերպությունների համար տրամադրել էլ. ստորագրության նույնականացման միջոց (Token)

500 էլ.հատ ստորագրության նույնականացման միջոց (Token) * 20,000ՀՀ Դրամ = 10,000,000 ՀՀ Դրամ

• **Սնուցման սարքեր և մարտկոցներ՝ 1,222,0 հազ. ՀՀ դրամ**

1999 -2004 թթ արտադրության անխափան սնուցման սարքերի վերազինման նպատակով

26 սնուցման սարքեր * 47,000 ՀՀ Դրամ = 1,222,000 ՀՀ Դրամ

2.4 Էմիսիոն և կանխիկ դրամով գործառնությունների ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ՝ 2,610.0 հազ. ՀՀ դրամ

Էմիսիոն և կանխիկ դրամով գործառնությունների ապահովման համար անհրաժեշտ է ձեռք բերել 1 հատ՝ 150.000 դրամ արժողությամբ դարակաշար, որը նախատեսված է դրամագիտական արժեքները դրամապահոցից Դրամագետ վաճառասրահ տեղափոխելու համար, 2-հատ՝ 850.000 դրամ արժողությամբ դարակաշար, որոնք նախատեսվում են դրամապահոցում հուշադրամների անձեռնմխելի պաշարները ցուցավահանակներով պահելու համար: Մնացյալ գումարը նախատեսված է դրամագիտական արժեքների դրամապահոցների համար «7 կոնտեյներ տարողությամբ» Սայլակներ ձեռքբերելու համար:

3. Կապիտալ ներդրում այլ իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում՝ 12,250,000.0 հազ. ՀՀ դրամ

2019թ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից նախատեսվում է իրականացնել 12.0 մլրդ դրամի կապիտալ ներդրում «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» և «Բնակարան երիտասարդներին» ՈՒՎԿ կապիտալում՝ պայմանավորված վերջիններիս զարգացման հնարավորությունների ավելացման անհրաժեշտությամբ: Ներդրումները պլանավորվել են Հայաստանի Հանրապետության մի շարք պետական վարկային ծրագրերի ֆինանսավորման նպատակով, մասնավորապես՝ պետական ծառայողներին մատչելի բնակարան, գիտնականներին մատչելի բնակարան, երիտասարդ ընտանիքներին մատչելի բնակարան, բնակարանների վերանորոգման ծրագիր և այլ հիփոթեկային ծրագրեր, ինչպես նաև զինծառայողների սպառողական և հիփոթեկային վարկավորման, մատչելի ուսանողական վարկավորման և վարկավորման այլ ծրագրեր:

«Հայինկասացիա» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալում պլանավորվում է կատարել 250 մլն ՀՀ դրամի կապիտալ ներդրում, որը ուղղվելու է «Հայինկասացիա» ՓԲԸ-ի տեխնիկական վերազինմանը:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. համար նախատեսված գումարի նկատմամբ նվազել է 50 % ով:

4. Վարչական նպատակներով իրականացվող կապիտալ ներդրումներ՝ 30,960.0 հազ. ՀՀ դրամ:

Գումարը Նախատեսվում է թվով 3 հատ ավտոմեքենա՝ ծառայության ժամկետը լրացած (շահագործվում է 2006թ.-ից) ավտոմեքենաները նորերով փոխարինելու համար

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2018թ. համար նախատեսված գումարի նկատմամբ չի փոխվել:

Ընդամենը կապիտալ ներդրումների և հիմնական միջոցների ձեռքբերման ծրագիր՝ 14,276,287.5 հազ. ՀՀ դրամ:

Կապիտալ ներդրումները նախորդ տարվա նկատմամբ նվազել են 47 % ով: